

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 141/11
Luxemburg, 21 decembrie 2011

Hotărârea în cauzele conexate C-424/10 Tomasz Ziolkowski/Land Berlin și
C-425/10 Barbara Szeja și alții/Land Berlin

Numai șederea care îndeplinește condițiile prevăzute de dreptul Uniunii permite dobândirea dreptului de ședere permanentă

Perioadele de ședere ale unui resortisant al unui stat terț, încheiate anterior aderării acestui stat la Uniune, trebuie luate în considerare la calculul duratei minime de cinci ani, în măsura în care au fost efectuate cu respectarea condițiilor prevăzute de dreptul Uniunii

Domnul Ziolkowski și doamna Szeja, resortisanți polonezi, au sosit în Germania – în anul 1988 și, respectiv, în anul 1989 –, înainte de aderarea Poloniei la Uniune, și au obținut un permis de ședere pentru motive umanitare în conformitate cu dreptul german, prelungit în mod regulat. În anul 2005, după aderarea Poloniei la Uniune, au solicitat un drept de ședere permanentă în Germania, în conformitate cu Directiva privind libera circulație a persoanelor¹, drept care nu le-a fost recunoscut din cauza faptului că nu aveau un loc de muncă și nu erau în măsură să demonstreze că dispuneau de resurse proprii suficiente. Reclamanții din acțiunea principală au contestat acest refuz al autorităților germane la instanțele naționale competente.

Bundesverwaltungsgericht (Curtea Federală Administrativă, Germania), sesizată cu soluționarea cauzei, solicită Curții de Justiție, în esență, să stabilească dacă perioadele de ședere încheiate pe teritoriul statului membru gazdă exclusiv în conformitate cu dreptul național pot fi considerate perioade de ședere legală în sensul dreptului Uniunii. În plus, Curții i se adresează întrebarea dacă perioadele de ședere încheiate de resortisanții unui stat terț anterior aderării acestuia la Uniune pot fi luate în considerare la calculul duratei de ședere de cinci ani în scopul dobândirii unui drept de ședere permanentă.

Curtea interpretează în primul rând **noțiunea „ședere legală”** din cuprinsul directivei. Instanța Uniunii constată că directiva nu face nicio precizare cu privire la modul în care trebuie înțeleasă expresia „au avut reședința legală” pe teritoriul statului membru gazdă. De asemenea, directiva nu face nici trimitere la dreptul național. De aici rezultă că trebuie să se considere că această expresie reprezintă o noțiune autonomă de drept al Uniunii, care trebuie interpretată uniform pe teritoriul tuturor statelor membre.

În această privință, Curtea arată că sensul și sfera termenilor pentru care dreptul Uniunii nu oferă nicio definiție trebuie să fie stabilite în special ținând cont de contextul în care sunt utilizați și de obiectivele urmărite de reglementarea din care fac parte.

Curtea amintește că directiva vizează în special facilitarea exercitării dreptului de liberă circulație și ședere al cetățenilor europeni, sub rezerva restricțiilor prevăzute de dreptul Uniunii. În această privință, directiva stabilește condițiile în care cetățenii Uniunii și membrii familiilor lor își pot exercita libertatea de circulație și de ședere pe teritoriul statelor membre, precum și condițiile pe care trebuie să le îndeplinească pentru a dobândi un drept de ședere permanentă. Pe de altă parte, directiva are drept scop depășirea unei abordări sectoriale și fragmentate a respectivului drept de ședere.

¹ Directiva 2004/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora (JO L 158, p. 77, Ediție specială, 05/vol. 7, p. 56, rectificare în JO L 229, p. 35, și în JO 2005, L 197, p. 34).

În ceea ce privește contextul său general, directiva instituie un sistem pe trei niveluri, fiecare depinzând de durata de ședere pe teritoriul statului membru gazdă, iar ultimul nivel corespunde dreptului de ședere permanentă, introdus pentru prima dată de directivă. Acest sistem preia în esență etapele și condițiile prevăzute în diferitele instrumente ale dreptului Uniunii și în jurisprudența anterioară acestei directive. Astfel, mai întâi, directiva prevede că cetățenii Uniunii au dreptul de ședere pe teritoriul statului membru gazdă pe o perioadă de cel mult trei luni, fără nicio altă condiție în afara deținerii unei cărți de identitate valabilă sau a unui pașaport valabil. În continuare, dobândirea unui drept de ședere pentru o perioadă mai mare de trei luni este subordonată respectării anumitor condiții. Pentru a beneficia de acest drept, cetățenii Uniunii trebuie în special să fie lucrători care desfășoară activități salariate sau activități independente în statul membru gazdă sau să dispună de suficiente resurse pentru ei și pentru membrii familiilor lor, astfel încât să nu devină o sarcină pentru sistemul de asistență socială al acestui stat și să dețină asigurări medicale complete în acest stat². În sfârșit, directiva consacră dreptul de ședere permanentă în favoarea cetățenilor Uniunii care au avut reședința legală pe teritoriul statului membru gazdă în cursul unei perioade neîntrerupte de cinci ani³.

În ceea ce privește contextul special al directivei, mai multe dispoziții din cuprinsul acesteia subordonează șederea prealabilă dobândirii dreptului de ședere permanentă unor condiții conforme cu exigențele directivei.

Având în vedere aceste obiective, precum și contextul său general și special, Curtea consideră că noțiunea „ședere legală” care permite dobândirea dreptului de ședere permanentă trebuie interpretată ca fiind o ședere în conformitate cu condițiile prevăzute de această directivă (mai precis, de a fi un lucrător care desfășoară activități salariate sau activități independente în statul membru gazdă sau de a dispune de suficiente resurse pentru sine și pentru membrii familiilor sale și de o asigurare medicală). În consecință, o ședere în conformitate cu dreptul unui stat membru, dar care nu îndeplinește aceste condiții, nu poate fi considerată o ședere „legală” în sensul dispoziției privind șederea permanentă.

Curtea concluzionează că această din urmă noțiune trebuie interpretată în sensul că **nu se poate considera că un cetățean al Uniunii care a avut reședința mai mult de cinci ani pe teritoriul statului membru gazdă exclusiv în temeiul dreptului național al acestui stat a dobândit dreptul de ședere permanentă, dacă, în timpul acestei șederi, nu a îndeplinit condițiile prevăzute de directivă.**

În al doilea rând, Curtea examinează **aspectul dacă perioadele de ședere ale unui resortisant al unui stat terț pe teritoriul unui stat membru, încheiate anterior aderării acestui stat terț la Uniune, trebuie să fie luate în considerare la calculul dobândirii dreptului de ședere permanentă.**

Curtea subliniază că actul de aderare a unui nou stat membru se întemeiază în mod esențial pe principiul general al aplicării imediate și integrale a dispozițiilor de drept al Uniunii în privința statului respectiv, cu excepția derogărilor prevăzute expres de dispozițiile tranzitorii.

În ceea ce privește, mai precis, dispozițiile privind cetățenia Uniunii, Curtea s-a pronunțat deja în sensul că acestea sunt aplicabile de la intrarea lor în vigoare și că trebuie să fie aplicate efectelor actuale ale situațiilor apărute anterior.

În speță, Curtea constată că nu există în actul de aderare nicio dispoziție tranzitorie privind aplicarea în cazul Poloniei a dispozițiilor referitoare la libera circulație a persoanelor, cu excepția anumitor dispoziții privind libera circulație a lucrătorilor și libertatea de a presta servicii.

În consecință, dispozițiile privind șederea permanentă pot fi invocate de cetățeni ai Uniunii și aplicate efectelor actuale și viitoare ale unor situații intervenite înaintea aderării Poloniei la Uniune.

² Articolul 7 alineatul (1) din Directiva 2004/38/CE.

³ Articolul 16 alineatul (1) din Directiva 2004/38/CE.

Curtea concluzionează că **perioadele de ședere ale unui resortisant al unui stat terț pe teritoriul unui stat membru, încheiate anterior aderării acestui stat terț la Uniune, trebuie, în lipsa unor dispoziții speciale în actul de aderare, să fie luate în considerare în scopul dobândirii dreptului de ședere permanentă, în măsura în care au fost efectuate în conformitate cu prevederile directivei.**

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Este de competența instanței naționale să soluționeze cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

Textul integral al hotărârilor ([C-424/10](#) și [C-425/10](#)) se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Claudiu Ecedi-Stoisavlevici ☎ (+352) 4303 3720

Imagini de la pronunțarea hotărârii sunt disponibile pe „[Europe by Satellite](#).” ☎ (+32) 2 2964106